

У прикладі ми бачимо застосування методу семантичної заміни речення згоди *Oh, I think so.* на *I з задоволенням!* За результатами дослідження стало зрозуміло, що під час перекладу оптативних конструкцій за допомогою стилістичних трансформацій більшість з них були пов'язані із семантичною заміною. На відміну від прийому модуляції, коли треба створювати абсолютно нові речення за для збереження змісту, зрозумілого з контексту, прийом семантичної заміни часто використовується перекладачами для досягнення якісного та еквівалентного перекладу. Аби переклад сприймався адекватно, він повинен налічувати конструкції, які властиві мові перекладу та не викликають ефект калькування. Саме для досягнення цієї мети, семантична заміна широко використовується при перекладі.

Використання *лексичних* перекладацьких трансформацій:

Приклад: англ.: *Joe: Let it go, Ross.*

укр.: *Забудь, Росс.* [3]

Серед лексичних трансформацій багато одиниць вибірки налічує метод лексичної заміни, котрий неодноразово використовується перекладачами, аби мова перекладу виглядала звичайно. У даному прикладі була застосована лексична заміна дієслова *to let go* на *забудь*.

Підсумовуючи результати дослідження, слід зазначити, що майже половина вибірки була перекладена із застосуванням перекладацьких трансформацій. Серед застосованих трансформацій більшість з них відносились до граматичного типу, пов'язаних саме з синтаксичною перебудовою. Дана статистика обумовлена тим, що англійська мова структурно відрізняється від української та потребує більшого втручання щодо синтаксичних перетворень з боку перекладача. Аби досягти адекватного перекладу та відтворити еквівалентний текст, перекладач повинен володіти поглибленими навичками використання перекладацьких трансформацій.

Література

1. Бархударов Л. С. Мова і переклад. (Питання загальної і приватної теорії перекладу) – М.: Міжнародні відносини, 1975. – 324 с.
2. Левицька Г., Фитерман А. Чому потрібні граматичні трансформації при перекладі? // Зошити перекладача. – М., 1971. – Вип. 8. – С. 45–76
3. Friends Scripts. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.angelfire.com/tv/chocgal/scripts.html>

УДК 81'44:81'37(811.111+8111.161.2)

PRIVATIVE OPPOSITIONS FORMED BY VERBS WITH IMPLICIT NEGATION IN ENGLISH AND UKRAINIAN

O. O. Zaluzhna

0. Introductory notes

Negation is a complex and many-facet phenomenon which is studied not only by linguistics but also by logics and philosophy. Negation belongs to fundamental categories of the language and finds its expression in all languages of the world, the evidence of which are numerous typological studies carried out on the material of languages belonging to different families [4:89–137; 6; 7; 8].

Notwithstanding numerous works on the topic the place of negation in the system of linguistic categories remains uncertain. There exists a rather widespread viewpoint that negation functions in the language as one of the variants of modality. This viewpoint was first introduced by O. Jespersen who stated that negative particle *ne* originates from exclamations

transmitting the meaning of disgust [7]. A. M. Peshkovsky supposes that negation expresses the speaker's subjective perception to reality [2: 386-391], while A. Wierzbicka includes sentences like *I don't want* to further indivisible emotional universals [9: 51]. On the other hand, V. S. Khrakovsky in his work devoted to the study of imperatives points out that negative imperative utterances express the speaker's will not to perform the action [3: 211].

1. Explicit vs implicit negation

The division of negation into explicit (formally expressed) and implicit (hidden, inherent) is widely accepted in linguistics. Explicit negation is expressed in the language by regular grammatical means (negative particles, pronouns, morphemes, etc.), e.g. negative particle *not* in English and its corresponding equivalent *не* in Ukrainian, English pronouns *nobody*, *nowhere*, etc. and their Ukrainian corresponding equivalents *ніхто*, *ніде* and so on. Implicit negation in its turn is found in hidden non-regular language means, e.g. Eng. *to hate*, *ugly*, *seldom*; Ukr. *ненавидіти*, *потворний*, *рідко*, etc.

O. Jespersen, the first who attracts the scholars' attention to what he names 'inherent negative meaning', points out to the presence of the negative seme in words like *to forget* and *to exclude*, explaining their meaning with the help of the following semantic formula: *to forget* = *not to remember*, *to exclude* = *not to include* [7: 336-337]. This viewpoint is also shared by J. D. Fodor, J. A. Fodor, M. F. Garret who illustrate how implicit negation functions in the language with the help of the noun *bachelor*: *a bachelor* = *an unmarried man* [5: 525].

Nevertheless, implicit negation is represented not only in the word semantic structure but can also be found on the level of the whole utterance where the formally positive sentence *What business is it of yours?* can be transformed into the sentence containing explicit negation *It's none of your business*' [2: 9].

The paper holds the view that negation is an independent further semantically indivisible universal cognitive category represented by explicit (negative particles, pronouns, adverbs, prefixes) and implicit (the word meaning) means.

2. English and Ukrainian verbs with implicit negation

Lexemes with implicit negation are sometimes defined as those entering a binary privative opposition with the corresponding words without the negative element, where the marked member of the opposition is the word with the negative seme, cf. Eng. *to give* :: *to deprive*, Ukr. *давати* :: *забувати*. Such correlation between lexemes is sometimes also defined within the framework of antonymic relations which can be found in all semantic groups of words in general and verbs in particular.

The present research aims at outlining how implicit negation is expressed in the semantic structure of English and Ukrainian verbs. As antonymic oppositions can be found in all semantic groups of verbs, it is but natural to expect that verbs with implicit seme of negation are extensively productive.

2.1. Causative and stative verbs in English and Ukrainian are characterised by the wide use of lexemes with implicit negation which form binary privative oppositions not only on the basis of absence/presence of negative seme but also enter more complicated oppositions based on the difference between dynamic and static action, e.g. causative: Eng. *to give* :: *to deprive*, Ukr. *дати* :: *позбавити*; stative: Eng. *to have* :: *to lack*, Ukr. *мати* :: *бракувати*.

2.2. Existential, locative and possessive verbs which are traditionally grouped together regularly form privative oppositions with possibility of combining those categories with those presented in the previous group, e.g. existential: Eng. *to live* :: *to die*, Ukr. *жити* :: *помирати*; locative: Eng. *to attach* :: *to tear off*, Ukr. *прикріпити* :: *відірвати*; посесивні: Eng. *to buy* :: *to steal*, Ukr. *купити* :: *вкрасти*.

2.3. Verbs of saying also can become the subject to grouping them according to the absence/presence of the negative seme, e.g. Eng. *to speak* :: — (lacuna, which is filled with the verbal phrase *to be silent* where the notion of 'not speaking' is expressed through the adjective), Ukr. *говорити* :: *мовчати*.

2.4. Verbs of feeling which include both verbs of physical perception and verbs expressing emotions, e.g. Eng. *to love* :: *to hate*, Ukr. *любити* :: *ненавидіти*.

2.5. Verbs of mental process and perception, e.g. Eng. *to remember* :: *to forget*, Ukr. *пам'ятати* :: *забувати*.

2.4. Verbs of movement, which indicate the change of position in space, also form oppositions, e.g. Eng. *to arrive* :: *to leave*, Ukr. *приїжджати* :: *від'їжджати*. The structure of the Ukrainian verbs is noteworthy as they differ only in prefixes which, however, traditionally are not viewed as those forming an opposition.

3. Conclusion

Thus, lexemes with implicit negation form binary privative opposition on the ground of absence/presence of negative seme in their semantic structure and are found in all major groups of verbs in English and Ukrainian.

The immediate perspective of the further research lies in the more detailed analysis of the English and Ukrainian groups of verbs with their finer stratification which will allow to single out possible lacunae in the target languages.

References

1. Левина Л. М. Неграмматические способы отрицания : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Л. М. Левина. — Нижний Новгород, 1994. — 13 с.
2. Пешковский А. М. Русский синтаксис в научном освещении / [8-е изд., доп.] / А. М. Пешковский. — М. : Яз. славян. культуры, 2001. — 510 с.
3. Храковский В. С. Повелительность / В. С. Храковский // Теория функциональной грамматики. Темпоральность. Модальность / [Редкол. : А. В. Бондарко (отв. ред.) и др.]. — Л. : Наука, 1990. — С. 185–238.
4. Dixon R. M. W. Basic Linguistic Theory Volume 3 : Further Grammatical Topics / R. M. W. Dixon. — Oxford : Oxford University Press, 2012. — 547 p.
5. Fodor J. D. The Psychological Unreality of Semantic Representations / J. D. Fodor, J. A. Fodor, M. F. Garret // Linguistic Inquiry. — 1975. — Vol. 6. — № 4. — P. 514–531.
6. Horn L. A Natural History of Negation / L. Horn. — Chicago, London : University Press, 1989. — 637 p.
7. Jespersen O. Negation / O. Jespersen // In: O. Jespersen The Philosophy of Grammar. — Chicago : The University of Chicago Press, 1992. — P. 322–337.
8. Miestamo M. Negation / M. Miestamo // Grammar, Meaning and Pragmatics / [F. Brisard, J.-O. Östman, J. Verschueren (eds.)]. — Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins, 2009. — P. 208–229.
9. Wierzbicka A. Emotional Universals / A. Wierzbicka // Language Design. — 1999. — № 2. — P. 23–69.

УДК 811.111'161.2–115

THE PECULIARITIES OF PERIPHERY ZONES OF “FAILURE” AND “НЕВДАЧА” CONCEPTS IN AMERICAN AND UKRAINIAN LINGUISTIC CONSCIOUSNESS

V. I. Kalinichenko

The paper deals with describing field stratification of FAILURE and НЕВДАЧА concepts via distribution of the cognitive features obtained after psycholinguistic experimental data analysis to the levels of the core-by, the distant and the back peripheries of the concepts